

Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego
Sekcja Studiów Międzynarodowych Koła Naukowego Polonistów

ma zaszczyt zaprosić do udziału w III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej

LITERACKIE OBRAZY ŚWIATA: WIARYGODNE ILUZJE

Już od czasów starożytnych arystotelesowska zasada prawdopodobieństwa świata ukazanego w tekście artystycznym korespondowała z przeświadczeniem o poczuciu niezwykłości, jakie odbiorca winien czerpać z obcowania ze sztuką. *Mimesis* była filarem, na którym przez wiele wieków opierał się proces tworzenia. Choć dwudziestowieczne kryzysy wartości humanistycznych, estetycznych i ideologicznych przyniosły liczne rewizje i kontrpropozycje dla obowiązujących modeli, to związek treści literackiej z realiami pozatekstowymi rzadko był fundamentalnie kwestionowany i całkowicie odrzucany. W rezultacie i dziś pytanie o rolę praktyk mimetycznych oraz ich czytelniczną recepcję stanowi interesujący obszar badawczy dla różnych kierunków studiów i perspektyw interpretacyjnych.

Dla czytelników zasada prawdopodobieństwa – organizująca świat przedstawiony w znakomitej większości utworów literackich – jest jednym z często stosowanych kryteriów waloryzacji konstrukcji fabuł. Poczucie obcowania z fikcją, jaką tradycyjnie definiowany tekst literacki z założenia stanowi, nie stoi w sprzeczności z oczekiwaniem, by autor komponował ją podług standardów logiki, reguł wewnętrznej koherencji, czerpał inspiracje z faktografii wobec tekstu zewnętrznej czy sięgał po takie środki artystyczne i językowe, które zdolne są uczynić kreowane uniwersum literackie rzeczywistością alternatywną, możliwą do zaakceptowania bez odrzucania czytelnicznej wiedzy o „świecie realnym” i wskazań *common sense*. Krótko mówiąc: aby tworzone przez pisarzy i poetów literackie iluzje były konstruktami wiarygodnymi, a ujęte w nich obrazy świata – przekonującymi wizjami rzeczywistości. Jak bowiem twierdzi Henryk Markiewicz, to „realizm ukazuje, że sztuka musi dokonać trafnego wyboru z natury jeśli chce osiągnąć swój cel: wytworzenie iluzji”.

Zaproponowane zatem przez literaturoznawcę pojęcie *fikcji realistycznej* w szczególności sposób patronować będzie obradom III ogólnopolskiej konferencji naukowej z cyklu *Literackie obrazy świata*. Do udziału w nich zapraszamy wszystkich badaczy, reprezentantów nie tylko dyscyplin filologicznych, zainteresowanych problematyką technik twórczych i

mechanizmów czytelniczej recepcji, które pozwalają osiągnąć tekstowy efekt owej „wiarygodnej iluzji literackiej”. Dlatego Uczestniczkom i Uczestnikom naszej konferencji proponujemy następujące cztery obszary tematyczne:

- 1) **techniki konstrukcji** utworu literackiego, które czynią warianty realiów w nim przedstawione „światem możliwym” – spójnym, logicznym, a w rezultacie akceptowanym przez odbiorcę jako wierne lub choć prawdopodobne odzwierciedlenie świata „prawdziwego”;
- 2) **nawiązania** fikcji literackiej do pozatekstowej rzeczywistości (historycznej, społecznej, kulturowej etc.) w celu legitymizowania i argumentowania proponowanych w artystycznych utworach ocen i interpretacji faktów ze „świata realnego”;
- 3) **środki poetyckie i językowe**, służące pisarzom jako narzędzia literackiej perswazji, kontrolujące i regulujące przebieg czytelniczej recepcji;
- 4) **mechanizmy czytelnicze**, które, w zależności od przyjętej tradycji kulturowej i lekturowej konwencji, umożliwiają i sankcjonują funkcjonowanie odmiennych interpretacji tego samego utworu lub jego elementów: w jednych przypadkach jako swobodnie inspirowanej realiami fikcji, w innych zaś – wiarygodnego odbicia rzeczywistości.

W formularzu zgłoszeniowym prosimy o wskazanie, którego z czterech obszarów tematycznych w największym stopniu dotyczyć będzie konferencyjny odczyt.

Konferencja odbędzie się **23 listopada 2017 roku** w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Na zgłoszenia (przesyłane na adres e-mail: literackie_obrazy_swiatea@wp.pl) oczekujemy do **31 października 2017 roku**.

Opłata konferencyjna wynosi **300 zł**. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do wyboru tematów spośród nadesłanych propozycji konferencyjnych oraz do ich późniejszej selekcji podczas prac nad publikacją pokonferencyjnej monografii zbiorowej w cyklu *Literackie obrazy świata*.

Organizatorzy:

Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego
Sekcja Studiów Międzynarodowych Naukowego Koła Polonistów
Opiekun naukowy konferencji: dr Arkadiusz Luboń
Sekretarz konferencji: mgr Monika Karpińska